

Copyright © 2026 Editura Prestige
pentru ediția în limba română

Notă: Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate
în această lucrare revine, exclusiv, autorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOMOZEI, DAN

Dincolo de Marele Zid/Dan Tomozei. - București: Prestige,
2026-

3 vol.

ISBN 978-630-332-288-9

Vol. 1: Proiectul „Apă, hrană, energie” este viabil. - București:
Prestige, 2026. - ISBN 978-630-332-287-2

008

323

TOATE DREPTURILE, REZERVATE!

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi utilizată sau reprodusă
în vreun fel fără permisiunea scrisă a editurii, cu excepția citatelor
scurte, încorporate în articole critice sau în recenzii.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.youtube.com/@EDITURAPRESTIGE

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

<https://www.instagram.com/edituraprestige>

www.tiktok.com/@edituraprestige

DAN TOMOZEI

DINCOLO DE MARELE ZID

长城那一边

*

Proiectul „Apă, hrană,
energie” este viabil

„水、粮食、能源” 发展方略具备可行性

PRESTIGE
București - 2026

Sumar

<i>Cuvântul autorului</i>	5
Dezvoltarea, între accelerare și calitate.....	13
10.000 de kilometri de autostradă și cale ferată într-un an	16
162 miliarde euro pentru dezvoltarea rețelelor de apă.....	18
Proiectul de deviere a apei Sud-Nord	21
Noul canal maritim Pinglu.....	23
China devine o putere agricolă mondială	25
Lider global în energie: hidro, nucleară, solară	29
Hrană, apă, energie ... în Yunnan.....	35
Ambiții până în 2035	76
China se apropie de Europa pe calea ferată.....	79
Despre lideri, responsabilitate și formalism	82
Conduita politică, de guvernare și lupta anticorupție.....	87
Democrația în întregul proces decizional	92
Diplomația Chinei, azi și mâine	97
Sistemul creditelor sociale din China	108
Drepturile omului chinez	120
Școala, simbolul moralei sociale și viitorului	128
Examenul național de evaluare Gaokao	131
Minim 3-5 ore de sport în școală, săptămânal	134

Educația IA și robotul umanoid în școală.....	138
Grija comunității pentru vârstnici.....	141
Orașul de 15 minute înseamnă servicii la îndemână.....	145
Un robot IA în fiecare casă din China.....	150
Siguranță socială în stil chinezesc.....	157
China utilizează rețeaua de comunicații 10G.....	161
Xiong'an, orașul viitorului.....	165
216 miliarde de colete prin curieratul rapid.....	169
Atragerea turiștilor străini: scutire de viză și rambursarea TVA.....	173
Secvențe din epicentrul deciziilor și protocolului Chinei.....	177
Simboluri, slogane și mesaje publice.....	189
PCC, de la 57 de membri, la 101 milioane.....	192
Dezvoltarea culturală cu caracteristici chineze.....	197
Experiență între două lumi.....	199
Printre legende și arbori milenari.....	206

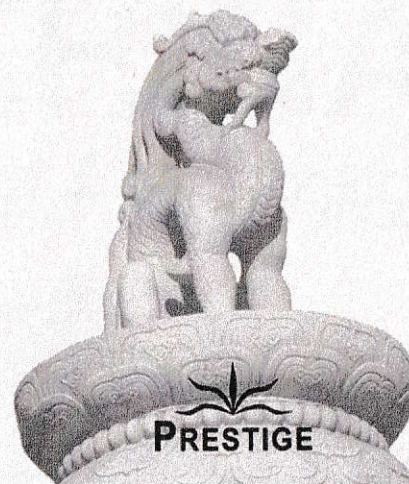

„Un ziarist român din China, care urmărește atent tot ceea se întâmplă
nu numai în China, ci și în România și în lume”.
– ION CRISTOIU

DAN TOMOZEI

MERGI ÎNAINTE

Jurnal de pandemie în China
2019-2022

PRESTIGE

Dezvoltarea, între accelerare și calitate

China vizează o rată de creștere a Produsului Intern Brut (PIB) de 5% în 2025 (similar anului 2024), un deficit de aproximativ 4%, o creștere de aproximativ 2% a indicelui prețurilor de consum, o rată a șomajului urban de aproximativ 5,5%, peste 12 milioane de noi locuri de muncă în mediul urban, dar și o creștere a bugetului apărării de 7,2% ajungând la 249 miliarde USD (sub 1,5% din PIB). De asemenea, în 2025, China își propune o producție cerealieră de peste 700 milioane tone, un consum de energie pe unitate PIB de aproximativ 3% și menținerea în echilibru a balanței de plăți. Pe de altă parte, China urmărește implicarea Inteligenței Artificiale în cadrul sistemului național de educație, pentru a răspunde schimbărilor tehnico-științifice globale.

În ceea ce privește noile forțe de producție de calitate, China va încuraja industriile emergente și industriile viitorului, fiind promovate industrii precum biomanufacturarea, tehnologia cuantică, Inteligența Artificială încorporată și tehnologia 6G. Aceasta în condițiile în care, în luna Ianuarie 2025, Ministerul Industriei și Tehnologiei Informației din China (MIIT) a anunțat lansarea de proiecte pilot pentru rețelele optice de 10 Gigabit, inclusiv pentru înființarea „comunităților 10G”.

Datele prezentate de premierul Li Qiang, în cadrul raportului anual de activitate promovat în fața celor 3.000

de delegați participanți la sesiunile Adunării Naționale a Reprezentanților Poporului din China (ANRPC) - Sesiunile anuale de Primăvară 2025, PIB-ul Chinei a crescut cu 5% în 2024, depășind pentru prima dată nivelul de 130 trilioane yuani (17,82 trilioane USD). Ținta propusă pentru 2025, plasează rata de creșterea Chinei între economiile majore globale, însă cu cea mai rapidă creștere, echivalentă cu producția anuală a unei națiuni de dimensiuni medii.

În ultimul an al celui de-al 14-lea Plan Cincinal (2021-2025), Guvernul de la Beijing a prevăzut noile ținte de dezvoltare și creștere pentru următorii cinci ani, mesajul general fiind modernizarea și creșterea bunăstării poporului chinez. Pentru aceasta, autoritățile locale din China vor emite în 2025 obligațiuni cu destinație specială în valoare de 4,4 trilioane yuani (aproximativ 613,67 miliarde USD), în creștere cu 500 miliarde yuani față de 2024. În aceste condiții, datoria guvernamentală a Chinei va ajunge la 11,86 trilioane yuani (aproximativ 1,66 trilioane USD), cu 2,9 trilioane yuani mai mult față de 2024, nivel care va permite creșterea semnificativă a cheltuielilor fiscale. De asemenea, pentru stimularea consumului, China va emite obligațiuni speciale de trezorerie pe termen foarte lung în valoare de 1,3 trilioane yuani (aproximativ 182 miliarde USD), în creștere cu 300 miliarde yuani. Obligațiunile vor sprijini programele naționale de comerț cu bunuri de larg consum, în timp ce pentru extinderea investițiilor vor fi alocate de la bugetul guvernului central 735 miliarde yuani (aproximativ 102 miliarde USD).

În ciuda provocărilor globale, China mizează pe o creștere stabilă care ar trebui să păstreze rata anuală de

creștere de cel puțin 5%, până în 2035. Baza acestui optimism este oferită de spațiul de politică monetară și fiscală, de politicile industriale și transformarea producției tradiționale cu ajutorul IA, digitalizării și inițiativelor ecologice. De asemenea, China a anunțat o serie de măsuri politice și fiscale, urmând să aplice o politică monetară adecvată.

În ceea ce privește noile forțe de producție de calitate, China va încuraja industriile emergente și industriile viitorului, fiind promovate industrii precum biomanufacturarea, tehnologia cuantică, Inteligența Artificială încorporată și tehnologia 6G. Pregătită să profite de oportunitățile celei de-a patra revoluții industriale, China va face o prioritate din descoperirile în domeniile de vârf, în special inteligența artificială, reformele structurale urmând să fie derulate pentru a încuraja inovația antreprenorială.

În domeniul Apărării, China alocă în 2026 un buget în creștere cu 7,2%, cheltuielile planificate urmând să ajungă la 1.784,66 miliarde yuani (249 miliarde USD), reprezentând aproximativ 1,5% din PIB. Anul 2026 este al zecelea în care bugetul de apărare al Chinei a fost menținut la o creștere de o singură cifră, cu o rata fiind similară ultimilor doi ani.

Alocarea bugetară considerată rezonabilă și moderată va asigura nevoile de modernizare a apărării naționale, dar și dinamica mediului de securitate marcat de provocări și factori perturbatori, a cheltuielilor de apărare ale țării.

În zona social-economică, în 2026, China își propune să creeze peste 12 milioane de noi locuri de muncă în mediul urban, după ce în 2025 au fost create 12,56 milioane

noi locuri de muncă. De asemenea, vor fi continuate eforturile pentru stabilizarea și extinderea ocupării forței de muncă, cruciale pentru bunăstarea oamenilor. China va valorifica toate politicile relevante, inclusiv rambursarea primelor de asigurare pentru șomaj, reduceri de impozite și taxe, subvenții pentru ocuparea forței de muncă în industriile și domeniile cheie, atât în comunitățile urbane, cât și în cele rurale. Totodată, autoritățile chineze vor urmări echilibrul în aplicarea noilor tehnologii și relocarea locurilor de muncă, pentru a contribui la crearea de noi oportunități de angajare.

Pe de altă parte, China va continua unificarea pieței de transport, odată cu accelerarea reducerii costurilor logistice globale. Costul logistic total, format din: transport, depozitare și gestionare, reprezintă în 2026 peste 50%. Planurile vor viza cinci sectoare: căile ferate, autostrăzile, căile navigabile, aviația civilă și serviciile poștale, în condițiile în care, în 2025, costurile logistice la nivel național au fost reduse cu aproximativ 400 miliarde yuani (aproximativ 55 miliarde USD), în timp ce costurile de transport au scăzut cu 280 miliarde yuani (aproximativ 38,5 miliarde USD).

10.000 de kilometri de autostradă și cale ferată într-un an

Cu investiții de peste 3,6 trilioane yuani (aproximativ 512 miliarde USD), China a construit în anul 2025 peste 2.000 de kilometri de cale ferată de mare viteză și aproximativ 8.000 de kilometri de autostrăzi, continuând procesul de dezvoltare și modernizare a rețelelor de transport

de persoane și marfă. Vice-ministrul chinez al Transporturilor, Li Yang, declara la finalul anului 2025 că au fost îndeplinite obiectivele majore, în ciuda unui mediu de operare tot mai complex, fiind realizate toate proiectele prevăzute în cadrul celui de-al 14-lea Plan cincinal (2021-2025)¹.

Țară în care previziunile și statisticile sunt vitale în cadrul coordonării tuturor domeniilor de activitate, China a înregistrat în 2025 peste 66 de miliarde de călătorii transregionale de pasageri, în timp ce volumul de mărfuri a ajuns la peste 58 de miliarde de tone metrice, ambele în creștere cu 3,5% față de 2024.

Tranzitul feroviar urban din China a continuat să se extindă în 2025, în 54 de orașe fiind operate peste 11.000 de kilometri de linii de metrou, cu o medie zilnică de peste 90 de milioane de călătorii. Liniile de metrou asigură accesul feroviar la 83,3% din aeroporturile principale ale Chinei.

Dimensiunea și capacitatea de absorbție a serviciilor de transport din China sunt evidențiate în perioada Festivalului de Primăvară care, în 2025, a înregistrat 9 miliarde de călătorii de pasageri pe durata celor 40 de zile ale „marii migrații” interne și în vacanța de Ziua Națională, când au fost înregistrate peste 2,4 miliarde de călătorii în opt zile.

Vice-ministrul Li a subliniat că sistemul de transport din China s-a extins nu doar la nivelul dimensiunii, ci și în privința eficienței și accesibilității, fiind crescut nivelul vitezei, confortului și conexiunilor urbane, simultan cu reducerea duratei călătoriilor între marile orașe.

Valoarea totală a investițiilor realizate de China în rețelele de transport, în timpul celui de-al 14-lea Plan cin-

1. Transport sector on track to fulfill goals , forge ahead /ecns.cn/news/economy/2025 12 24/detail iheyfqph6155859.shtml

cinal (2021-2025), a ajuns la 18,8 trilioane yuani (aproximativ 2,43 trilioane USD).

Ministerul chinez al Transporturilor se va concentra, în perioada 2026-2030, pe stabilizarea investițiilor, reducerea costurilor logistice, promovarea inovației și îmbunătățirea serviciilor publice, fiind urmărită îmbunătățirea calității și creșterea rezonabilă a dimensiunii și valorilor.

162 miliarde euro pentru dezvoltarea rețelelor de apă

Mecanismul de dezvoltare economică și socială din China poate fi rezumat la cunoscuta și complexa teorie „apă, hrană energie”, una dintre principalele politici naționale chineze urmărind accelerarea construcției Rețelei Naționale de Apă (RPDC), o inițiativă de dimensiuni uriașe, în care infrastructura construită prin intervenția omului conectează râurile de munte pentru a aborda dezechilibrele critice ale resurselor de apă din aval. Potrivit publicației People's Daily, doar în primul trimestru din 2026, au fost derulate 24.231 de proiecte de apă la nivel național, valoarea investițiilor fiind de peste 207 miliarde yuani (aproximativ 26,6 miliarde USD)².

Acesta este un pilon important al strategiei de infrastructură dezvoltată de China intitulată „șase rețele”, care include: apa, rețelele electrice, rețelele de calcul, comunicațiile, conductele subterane și logistica, la rândul lor cu investiții totale estimate la peste 7 trilioane yuani (aproximativ un trilion euro).

2. 联网补网强链 国家水网加快构建（十五五 开好局起好步） / finance.people.com.cn/n1/2026/0525/c1004 40726258.html

Datele oficiale arată că resursele de apă pe cap de locuitor din China se situează la aproximativ un sfert din media globală, țara fiind confruntată cu un dezechilibru spațial sever, în timp ce regiunile sudice bogate în apă contrastează puternic cu zonele aride din Nord și Vest.

În aceste condiții, rețeaua națională de apă este concepută pentru a aborda această disparitate prin proiecte masive de transfer inter-bazin, rezervoare și sisteme de irigații. Lucrările demarate în perioada celui de-al 14-lea Plan cincinal (2021-2025) au însumat investiții realizate în valoare de 5,68 trilioane yuani (aproximativ 73 miliarde euro) în proiecte de apă, de 1,6 ori mai mult decât în perioada similară anterioară³, numai în 2025 investițiile ridicându-se la 1,28 trilioane yuani (aproximativ 16 miliarde euro), rețeaua acoperind în luna Aprilie 2026 peste 80,3% din suprafața terestră a Chinei⁴.

Un proiect reprezentativ este cel de alocare a apei din bazinul Qaidam, din provincia Qinghai. Cu o investiție de aproximativ 113,66 miliarde yuani (aproximativ 14,63 miliarde euro) și o rețea de conducte de 594 de kilometri, se așteaptă ca proiectul să livreze anual 237 de milioane metri cubi de apă, începând cu luna Noiembrie 2026. În șantierul de construcție a rețelei sunt utilizate cele mai avansate tehnologii: roboții de sudură asistați de Inteligența Artificială, care utilizează scanarea laser 3D și roboții anticorozivi, care se ocupă de acoperirea internă a țevelor. Aproape 900 de muncitori sunt desfășurați în platoul

3. 计划11月通水 青海柴达木盆地水资源配置一期工程建设加快推进 / news.cctv.com/2026/04/14/ARTIEjemhpGJtZmnpSGmWqbC260 414.shtml

4. 水利枢纽建设加速 柴达木 水脉 润沃土 / qh.xinhuanet.com/20260406/9077e5b2b24f4ae1964f5e451e9ea 7a6/c.html